

D. 16. Października.

PIĄTEK.

ROK 1829.

N° 277

WSPOMNIENIA.

Zgon *Samuela Chrościszczyńskiego* Autora dzieł słożo 1799.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

N. PAN raczył mianować postanowieniem z dnia 17 Wierześnia r. b. W. Józef *Dulawski* Sekretarza Jenerałnego Dyrekcji Ślad Królewskich Kawalerem Orderu *Sgo Stanisława* Klasy III.

Wista przybiera co raz bardziej.

W ciągu bieżącego półroczu, o znaczną część mniej umarło mieszkańców *Warszawy*, niż w tymże czasie w roku zeszłym i zaprzestłym. Mniej chorowało osób w domach prywatnych, lecz Szpitale są napełnione znaczną liczbą chorych ubogich, tak, że dla nich łóżek i miejsca zabrakło.

P. *Fryderyk Bartels* Klasyfikator Owiec, ogłosił, że przecięty prawdziwą miłością do bra pospolitego, tej zimy sprowadzi do *Polski* znaczny transport powszechnie w *Anglii* i *Francji* używanej do nawożenia pol i łąk, *maki szkości*, i że w rozmaitych okolicach Królestwa założy jej składy, Fabrykant tej maki, który do niej miesza jeszcze inne ingrediencje, otrzymał patent swobody na lat 6, a cetnar jej kosztuje 10 złp: obok 2 złk: cła wychodowego. Cetnar takiej maki zastępuje 4 fury najlepszego nawozu staennego, i dosyć jest nawozić nim co 2 lub 3 lata. Szczególniej zaś pożyteczny jest dla łąk, albowiem poprawia grunt zupełnie zepsuty, i n. p. na łąkach, które pod wodą stały, inż w drugim roku sładką trawę wydaie. O wszystkich tego pożytkach wydane jest pisemko, które będzie podane do wiadomości publiczności gospodarskiej.

Niewiasta dobrego wychowania i nienaganych obyczajów, opatrzona w najchlubniejsze świadectwa, przybywszy niedawno z obcego kraju do tutejszej stolicy, uzyskała upoważnienie do dawania lekcji, po Instytutach wychowania *pleci żeńskiej* i w domach prywatnych następujących robot *dańskich*, które najdokładniej w krótkim czasie nauczyć iest zdolną, iako to: rozmaitych haftów srebrem, złotem, iedwabiem i włóczką na axamicie, batyscie, materjach iedwa; tytułu angielsk: w najnowszym guście paryżkim i wiedeńskim, niemniej wszelkich robot wyszywanych perłami i łuską rybią, roboty krzyżowe; oraz kwiatów z krepy włoskiej i perkalu. Nakoniec taż Niewiasta robi także najpiękniejsze kwiaty, owoce i portrety z wosku co wszystko także za rychłym obstalunkiem i u siebie wyrabia, przyrzekającą przedką usługę i cenę umiarkowaną. Bliższą wiadomość o tej osobie powziąć można w Szkole wyższej *pleci żeńskiej* na *Tłumackiem* w domu *Hr. Ossolińskiego* pod Nr 439.

Następuiace dzieła: *Année Apostolique* par l' *Abbée Duguesne* 8 vol. f. 54. — *Dictionnaire* par *Boite* f. 72. — *Classiques francaises* 2 Livr: superbe edition f. 240. — *Le Medicine curatife* par *Leroy* f. 32. — *La petite guerre* par *Decker* f. 14. — *Bibliothèque de l' Officier d' Infanterie* f. 27; są do nabycia w Księgarni *A. Brzeziny i Kom:*

Dziś rano ciepłastop: 0. Wczoraj w połud: 8. Nadzwyczajny dodatek do Dziennika *Petersburskiego*, donosi d. 1 b. m. »Pozawczo-

raj w południe, armaty z twierdzy 101 wystrzałami doniosły mieszkańcom stolicy o zawarciu pokoju z Portą *Ottomańską*. Pułkownik *Czewkin* zawiozł tę wiadomość N. PANU do *Carskiego Siola*. Spodziewamy się wkrótce doniesie czytelnikom o warunkach tego chwalebego pokoju, którym OPATRZNOŚĆ wzięczyła walki naszego zwyciężkiego wojska. —

N. PAN przy ogłoszeniu pokoju ogłosił wiele łask; w wojsku nastąpiły znaczne awanse. Jenerałowie Adjutanci Hrabiowie *Pasziewicz Erywański i Dybiez Zabałkański* mianowani Feldmarszałkami. — Między mianowanemi Jenerał-Porucznikami, są obecni w *Warszawie* Jenerał-Majorowie *Krywców i Dżakow*. —

Do portu *Odessy* od d. 19 do 23 z. m. zawinęło 26 okrętów naładowanych zbożem które przyплыły z portów Tureckich zdobytych przez zwyciężki oręż Rosyjski. — Z początkiem jesieni ustała obawa o rozszerzenie się morowej zarazy; okropnie jej skutki przyniosłyby zgon tysiącom Ludzi, lecz dzięki gorliwości rządu, za którego staraniem tak ścisła oddalona została.

We *Lwowie* będzie wychodzić w Polskim języku raz co tydzień *Gazeta Ogrodnieza*.
NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Wyrachowano w *Anglii* liczbę ludzi którzy przez burze i pożary w ostatnich 15 latach utracili życie, i okrętów które zatoneły; liczba ta jest ogromna, gdyż wzmie od 1821 do 22 roku, utraciło życie 20,000 ludzi a zatoneło 2000 okrętów, liczby w następnych latach niebyły mniejsze. — Donoszą z *Bruxelli* że między kosztownościami które niedawno skradziono J. C. M. Kieźnej Oranji, znajdowało się 15 bardzo wielkich wstęgi drut oprawnych brylantów, sznur pereł orientalnych nadzwyczajnej wielkości, których było 58 sztuk,

przy nich znajdowała się bardzo znaczna liczba małych pereł, brylantowe bransoletki z popiersiem Monarchów, w płaskiej rzeźbie na amatyście, 1000 rozmaitych ozdób wysadzanych brylantami mniejszemi i t. p. Mimo ciągłego śledztwa tak na odchodzących okrętach iako też w całym państwie Niderlandzkim, nie ma jeszcze pewnego śladu o sprawcach tej kradzieży wynoszącej do 7,200,000 złt: polski; prócz papierów wielkiej wagi, które także złodzieje zabrali. Utrzymują iż padło podejrzenie na 2ch ludzi którzy niedawno udali się drogą do *Niemiec*. — Jenerał Porucznik wojsk francuzkich *Turnje*, zapisał korpusom jazdy 20,000 franków, z której summy procent ma być rozdany co rok między 10 najstarszych Kawalerzystów. — Donoszą z *Chinu*, że w *Kantonie* od niejakiego czasu znacznie pomnażają się samobójstwa między tamedzmi i kobiętami. — W *Bordo* puszczoneo niedawno Balon w który wsiadł pewny Francuz zabrawszy z sobą jeszcze kilka osób, co było powodem że Balon już znacznie wzniesiony, spuścił się na ziemię. Widzowie rozgniewawszy się o to, rozszarpali Balon w drobne części, a biedny przedsiębiorca ledwo był w stanie wydostać się z rąk rozgniewanej publiczności. — Donoszą z *Stambułu* dnia 5 z. m. że wielu dawnym Janczarem z rozkazu Sułtana ścięto głowy, co zamiast sprawić bojaźń między ludem tej stolicy, było powodem większej zawziętości. — Panna *Mason* założyła w *Paryżu* nowy Instytut w którym młode Panienki pobierać będą nauki gimnastyczne nadające im ruch i dobrą postawę ciała. — List z *Stambułu* donosi d. 10 z. m. że Sułtan za okazaną gorliwość *Seraskiera*, który, iak wiadom o odkrył w końcu Sierpnia spiszek dawnych Janczarów przeciw Sułtanowi, mianował tegoż

Wielkim Wezyrem Państwa Ottomańskiego. — D. 7 b. m. Dyrekcja teatru w *Manheimie* obchodziła 50 letnią rocznicę swego istnienia w tem mieście. Sławny *Okonel* obrońca Katolików w *Anglii* przybył niedawno do *Bruxelli*. — Fortepianista *Moszeles* i śpiewaczka niemiecka *Milderhauptman* przybyli do *Kopenhagi*. — W *Rostonie* w *Anglii* złowiono niedawno węgorza mającego 5 stop długości, a ważącego 49 funtów. — W *Nowym Jorku* wychodzi teraz pismo w języku francuskim, poświęcone *Damom*, pod tytułem: *Motył*. — W *Xięstwach Mołdawji* i *Włoszczyzny* powstała nowo handel. —

Podług podania pewnego podróżnika mają w *Arabji* znajdować się żydzi, prowadzący życie koczownicze. Są oni tam jeszcze tacy, jak byli za *Mojżesza*. — Sławny Autor niemiecki *Lichtenberg* utrzymuje, że każda, choćby najgłupsza moda, w lat 50 wraca. — *Jerzy Teant* cieśla w *Londynie* zapisał 20 funtów: rocznie temu *Cyrulikowi*, który zobowiąże się ubogim *Parafji* swojej bez płatnie golić brody w Sobotę, a to ażeby ciż ubodzy wcześniej w Niedzielę do Kościoła pójść mogli. — W *Paryżu* górę bierze *Anglomaniya*, tak jak przed rewolucją. Męższczyźni noszą białe kapelusze, krótkie strzeleckie tużurki, kochają się w koniach, przy stole myją sobie ręce, piją herbatę i żenią się z Angielkami, które mają pieniądze. Jest także modą w tej stolicy, że oprócz lawoarków do płukania ust i mycia rąk po stole, stawiają jeszcze przed każdym gościem butelkę wody od febrji broniącej i kładą pół cytryny. Miłośnicy napoiów gniewają się dla czego nie butelkę wina.

Pogłoska o nowym spisku *Janczarów* sprawdziła się. Gazeta powszechna obszernie opisała to zdarzenie z którego treść umieszczamy.

Gdy wojsko Rossyjskie zajęło *Adrianopol*, stronnicy *Janczarów* nabrali odwagi; lecz Sultán natychmiast dowiedział się o spisku i rozkazał wymierzać najsurowszą karę, zaczęto więzić hersztów, gdy naczelników sprzątnięto przystąpiono do tracenia innych sprzysiężonych w *Stambule*. Rozwalono kilka kawiarni, w których się zgromadzali sprzysiężeni. Sposób tracenia zmieniony został. Dawniej winowajcy stojąc, mieli ręce w tyle związane a kat wzięwszy wskazanego za czuprynę, urzywał głowę, teraz zaś każą im ukłęknąć, głowę i cały korpus na przód schylić. Kat daje im w usta oliwkę, a potem, pocieszając ich niby w tem oczekiwaniu, wywiał mieczem w tę i ową stronę nad karkiem, iakby chciał głowę ściąć za każdym razem. Postępowanie to trwa przy każdym bardzo długo, zapewne dla tego, aby dłużej doznawał obawy śmierci. U innych pociecha ta była bardzo krótką. Miecz kata jest 2 i pół stopy długi, a 2 cale szeroki, przy końcu naprzód zakrzywiony; przecina kark z taką łatwością, że koniec miecza odbija się od bruku. Głowę, która nieraz potoczy się o kilka kroków, wkłada się straconemu pod pachę, tak, że twarz jej obrócona jest do nóg. Nie Muzułmanom kładą głowę po między nogi. Arkusz papieru w kształcie serca, oznajmia przestępstwo winowajcy; kładą go na ciele i tak zostaje dla widoku publicznego.

ZAPĄTKI CHEMICZNE. — W celu upowszechnienia tego tak ze wszech miar korzystnego i wygodnego sposobu prędkiego zyskiwania ognia, potrzeba ażeby obok dobroci Towarów, i tanność mu odpowiadala. Fabryka przy ulicy *Danielewiczowskiej* Nr 615 w bramie po prawej stronie, dopięta tych obudwóch celów, sprzedając 1,000 sztuk Zapatek po złp: 1. 100 sztuk gr: 5, Flaszeczka czerwono lakierowana w której zanurza się zapatek gr: 20. Zaręcza się za pewne i prędkie zapalenie iako i za

długą trwałość flaszeczki, skoro ta po każdym użyciu wraz z zapawkami w suchem umieszczona będzie miejscu. Dla wygody publiczności w różnych strażnicach Miasta po wyżej wymienionych cenach następujące składy sprzedawać będą iakoto: Ulica Krakowskie Przedmieście Nr 30 na przeciw Zamku PP. K. H. Thugutt, Nr 438 JP. Karól Nahke. Ulica Nowy Świat Nr 1310 J. L. Flatau, Ulica Długa Nr 567 na przeciw Arsenau A. Kelichen, Nr 545 na przeciw Płarow Jerzy Fehlauer. Ulica Franciszkańska Nr 1814 J. L. Felsenhandt. Ulica Nałewki Nr 2247 L. W. Cohn. Ulica Miodowa Nr 486 Samuel Bein. Ulica Senatorska Nr 496 E. Hudson i Sanders. Nadto kupujący w partjach zyskuje niższą cenę czyli tak zwany Rabat. Obstalunki z Prowincji przyjmowane będą tylko franko pod Adressem iak wyżej. — *Fabryka Zapatek Chemicznych przy ulicy Danielewiczowskiej Nr 615,*

DOMIESIENIA.

UCZEN Królów: Uniwer: potrzebuje kondycji albo dawania Korreptycji, lub lekcji prywatnych. Dowiedzieć się o nim można na Krakowskim Przedmieściu u XX. Karmelitów w Celi pod Nr 8.

☞ Ktoby sobie życzył pojechać kosztem wspólnym Extrapocztą do KRAKOWA, tam Tydzień zabawić i znowu wrócić, zechce się udać na Krak: Przed: pod Nr 366 na 2gie piętro, dla powzięcia bliższej wiadomości.

Świeże SLEDZIE Hollenderskie mają przybyć do Warszawy dnia 17 b. m. kupić można w Hotelu Drezdeńskim ulica Długa Nr 556.

Przy ulicy Senatorskiej pod Nr 478 założona została TRAKTJERNA w której dostanie Obiadu czysto i smacznie sporządzonego, z 5ciu Potraw za zł: 1 i pół, oraz zmoiej Potraw złożonego. Także Śniadani i Kolacji przy rychłej i miernej cenie.

W domu pod Nr 542 przy ulicy Długiej są do nałgicia 5 PIWNIC suchych i na Skład. Wina zdanych. Wiadomość u Rządy domu.

Dom handlowy Mintz et Horowicz, ma zaszczyt zawiadomić, iż Kantor tychże dawno przy ulicy Orlej pod Nr 801 będący, w dniu 15 Października do domu JP. Dorantowicza przy ulicy Przechodniej pod Nr 950 przeniesiony został.

☞ Niżej podpisany zgubił KSIĄŻKĘ wypłaty pobieranych zasług od roku 1817 zaczętej, na której znajduje się nieco załgłości, uprasza bardzo pocziwego znalazcę, aby takową oddał do Kan-

cellarii Justytutu Dzieciątka Jezus, a odbierze przyzwolną nagrodę, w przeciwnym razie oświadcza, iż takowa Książka nikomu użyteczną niebędzie, albowiem odtąd za umorzoną na zawsze mieć ją będzie.

Stanisław Jankowski Rzeźnik.

Ktoby sobie życzył przyjąć zuzdolnionych KORREPTYTORÓW kilka godzin codziennie, może się zgłosić pod Nr 726 przy ulicy Orlej utrzymującego Szkołę wyższą pćci męskiej.

ANASINSKI Patron Tryb: Cyw: W. M. zawiadamia strony interessowane, iż mieszka — teraz pod Nr 584 przy ulicy Długiej w Hotelu Niemieckim, tam zatem wszelkie doręczone Akta za legalne uważać będzie.

W domu narożnym pod Nr 119 jest każdego czasu do nałgicia, POKOJ obszerny z 2ma Gabinetami i Kuchnią na 1m piętrze od ulicy Rynek Starego Miasta, także 1sze piętro od ulicy Piwnej od frontu z Kuchnią, i Sklepik z Izbełką od ulicy Zapiecek. Informacja w Sklepie Korzennym lub na 2m piętrze od frontu.

KONI 4 cugowych lub dobrych fernalskich, ktoby miał do sprzedania, niech się zgłosi pod Nr 43 w Ryнку Starego Miasta na 3m piętrze od frontu, lub swój Adres niechaj odeszle tamże.

Kto ma do zbycia FORTEPIAN w dobrym stanie niech zestawia Adres w Drukarni Kurjera Warr.

W tych dniach sprowadzono z Rossji znaczną ilość HARBUZÓW KISZAŃSKICH, MIODU LIPCU, które sprzedają się za mierną cenę przy ulicy Nałewki pod Nr 2240 w domu Kowalewa.

Potrzebnym jest na Prowincję GUWERNER ktoby posiadał gruntowną znościomość języków Francuzkiego i Niemieckiego do trojga dzieci inż dobre w tych językach początki mających, nadmienia się, iż jest życzeniem by był wieku niemłodego i bez żenney; bliższą wiadomość tyczącą się układow Drukarnia Kurjera wskaze Osobę do tego umocowaną.

Dnia 15 b. m. zginęły 2 WIEPRZE dobrze ukarmione siwe. Ktoby o takowych wiedział lub miał zatrzymane, raczy dać wiadomość pod Nr 500 przy ulicy Podwale w domu Arcy-Biskupa, gdzie odbierze przyzwolną nagrodę.

Dnia 14 zginęła SUCZKA biała z gatunku Szpiców, do połowy ostrzyżona, ukogo się znajduje, niech raczy oddać za nagrodą pod Nr 174 przy ulicy Nowomiejskiej do Gospodarza domu.

TEATR NARODOWY. Jutro Tra: *Ilva: Essex.*